

HET PAARD

Willy Vlautin bij Meulenhoff:

Vrij
Laat me niet vallen
Lean on Pete
De nacht valt altijd
Het paard

meulenhoff.nl

Willy Vlautin

Het paard

ROMAN

Vertaald door
Dirk-Jan Arensman

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9876-2

ISBN 978-94-023-2211-8 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Horse*

Omslagontwerp: Faber, bewerkt door Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: © Mauritius Images GmbH

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 2024 by Willy Vlautin. All rights reserved.

© 2024 Nederlandse vertaling Dirk-Jan Arensman en Meulenhoff
Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Voor John Doe

Ter nagedachtenis aan Dallas Good

'De enige manier om je schooltijd door te komen, is verdwijnen in een liedje. Neurie het gewoon in jezelf, dan komt het wel goed. Als je het afschuwelijk vindt om thuis te zijn, als je het hier afschuwelijk vindt, verdwijn dan gewoon in een liedje. Het werkt, man, geloof me nou: het werkt echt.'

- Een vijftienjarige vriend van mijn broer tegen mij,
bij mijn moeder thuis, toen ik elf was

De uit planken en latten opgetrokken hut van één kamer die het kantoortje van de goudkeurmeester was, ratelde van de wind, en het vuur in de kachel was uit. Vanuit een tweepersoonsbed keek Al Ward, zevenenzestig jaar, broodmager, met grijs haar en blauwe ogen, door het raam naar de vallende sneeuw. Hij trok de dekens en de slaapzak over zijn hoofd en probeerde weer in slaap te vallen, maar de slaap wilde niet komen. In het donker stelde hij zich dezelfde vraag die hij zich elke ochtend stelde. Als hij nu in Reno was, zat te ontbijten in het Cal Neva, zou hij dan koffie, wentelteefjes en bacon bestellen, zoals een normaal mens, of een Hornitos met ijs? Dezelfde vraag, en altijd hetzelfde antwoord: tequila met ijs, met een biertje ernaast.

Hij sloeg de dekens terug en keek naar de lege houtmand. Het was ijskoud in de hut, omdat hij een houtkachel met een barst erin had die te snel verbrandde en hij niet genoeg hout had gehaald. Maar zo ging dat 's ochtends. Tequila in plaats van ontbijt, en Al die naar een lege houtmand staarde en zichzelf vervloekte totdat zijn blaas de dag aan hem opdrong.

De dagen op het vervallen mijnbouwperceel verliepen altijd hetzelfde. Hij ging brandhout halen, dronk koffie en ontbeet, werkte aan een liedje, deed een dutje, dronk nog

wat koffie en vervolgens ging hij de wandeling maken die hij elke middag maakte. Avondeten als het ging schemeren, wat tegen die tijd om vier uur 's middags was, en daarna speelde hij gitaar tot hij moe werd. Vervolgens kroop hij weer in bed en las hij bij het licht van een gaslamp tien jaar oude nummers van *National Geographic* en *Sports Illustrated* en probeerde hij met een klein radiootje op batterijen zenders te ontvangen.

Een dag en een nacht.

Op de wekker naast zijn bed stond zes uur drieëndertig. Waarom kon hij niet doorslapen tot het middaguur, zoals hij het grootste deel van zijn leven gedaan had? Als hij dat wel kon, zou tegen de tijd dat hij zijn ogen opendeed de helft van zijn werkdag erop zitten. Maar op zijn oude dag sliep hij slecht. Hij sliep met horten en stoten en werd vroeg wakker, uitgeput maar wakker. Iedereen zei dat hoe ouder je werd, des te makkelijker het werd om op te staan, maar dat is in zijn leven niet het geval geweest. Het was elke ochtend al een gevecht om zijn voeten op de grond te krijgen.

In wollen sokken en lang ondergoed trok hij een joggingbroek, tennisschoenen en een canvas jas aan, en hij liep met een plastic melkflessenkrat naar buiten. Sneeuw en wind waaiden op hem in en hij liep vier keer heen en weer naar de schuur om de houtmand te vullen. Hij stak de kachel aan en schonk uit een kan van zevenenhalve liter die op een plank boven de wastafel stond water in een steelpannetje. Hij stak het Coleman-kampeergasfornuisje aan en zette het pannetje erop. Het aanrecht waar het gasfornuisje op stond was gemaakt van twee houten balken en een plaat triplex, en er zat een roestvrijstalen gootsteen in die via een pvc-buis onder de vloer afwaterde op een door

water weggespoeld deel van het mijnaafval eronder. De hut van de keurmeester had geen elektriciteit of stromend water. De wc was een buitenplee achter het schuurtje.

Op een plank stond een aardewerken schoteltje met een zilveren horloge en twee ringen erop: een zilveren hoefijzer met neprobijnen die hij om zijn linkerwijsvinger deed en een zilveren hoefijzer met nepdiamanten die hij om zijn rechter deed. Hij trok zijn joggingbroek uit, stopte die onder de dekens van het bed en trok een Levi's en een rood geruite flanelen overhemd van Pendleton aan. Hij poetste zijn tanden en maakte toen het water opgewarmd was oploskoffie.

Onder zijn bed lag een toffeekleurige Telecaster en tegen de muur stond een klassieke zessnarige gitaar met een gebutste achterkant die hij in een kringloopwinkel in Las Vegas had gekocht. Aan een formica tafeltje bij de houtkachel werkte hij aan een nummer dat 'The Night the Primadonna Club Burned Down' heette, de tekst geschreven in een notitieboekje met spiraalband. Er lagen tientallen van die notitieboekjes opgestapeld in een kartonnen doos in de hoek van de kamer. Boven de tekst had hij 'Oom Vern, zwemmen in de rivier, Vern en Gail, en Primadonna Club' gekrabbeld en een lijst met data waarop hij aan het liedje had gewerkt.

Als kind was zijn oom Vern een beetje een clown geweest die niet echt woede of opstandigheid in zich had. Op de middelbare school speelde hij in de herfst football en deed hij in het voorjaar aan atletiek. Hij haalde best goede cijfers en had vaste verkering met Shelby Rosen. Na zijn eindexamen bezorgde zijn vader hem een baan bij de Sou-

thern Pacific Railroad, een baan met vakbondsbescherming die hij leuk vond en waarvan hij vond dat hij mazzel had dat hij hem had.

Tijdens zijn eerste werkjaar woonde hij thuis en sliep hij in zijn jongenskamer. Toen het tweede jaar begon, ging hij op vakantie naar Tempe om Shelby op te zoeken, die aan Arizona State studeerde. Hij vroeg haar ten huwelijk in een Mexicaans restaurant dat El Charro heette, in Phoenix, en ze zei ja. Het plan was dat ze dat trimester zou afmaken, ze daarna gingen trouwen en ze de rest van haar studie in Reno zou doen. Vern kwam zo opgewonden thuis dat hij meteen een huis met één slaapkamer in een zijstraat van Wells Avenue voor hen huurde, daar introk en wachtte.

Maar hij had nooit op zichzelf gewoond en naarmate het jaar verstreek, werd hij steeds eenzamer. Hij begon met een collega op stap te gaan in de kroegen en casino's in het centrum van Reno. Vern, die nooit een druppel had gedronken, begon daar nu mee. Toen Shelby die zomer terugkwam naar Reno, maakte ze het uit nadat hij drie keer beschonken op familiebijeenkomsten was verschenen. De winter daarop werd hij wegens dronkenschap ontslagen bij de Southern Pacific Railroad. Zijn chefs hadden hem drie waarschuwingen gegeven en hem naar de bedrijfsarts gestuurd. Zijn chefs mochten hem graag, maar de arts verklaarde hem ongeneeslijk en hij werd de laan uit gestuurd. Op zijn drieëntwintigste was hij een keer of vijf, zes ontslagen en begon hij een leven als dagloner. Op zijn zesentwintigste had hij zijn beide ouders verloren en werd hij bordenwasser in casinorestaurants en ging hij in een motel ten oosten van het centrum wonen dat The Sandman heette, waar ze kamers voor een week verhuurden.

Een kilometer of anderhalf van dat motel vandaan woonde Al met zijn moeder in een gesplitste koopwoning in Humboldt Street. Zij woonden aan de ene kant, de andere helft was verhuurd. Beide appartementen hadden een slaapkamer, een badkamer, een keuken, een woonkamer en een kelder. De kelder was Al's slaapkamer, een krappe betonnen doos met een wastafel, een ladekast, een bureau, een bed en twee kleine raampjes net onder het plafond.

Wanneer Al als kind 's zomers niet naar school hoefde, kwam Vern soms langs en dan gingen ze naar de rivier om te zwemmen. Onderweg kochten ze dan twee literflessen bier en een fles Orange Crush, en dan gingen ze naar een plekje aan de Truckee River, ten zuiden van het River House Motor Hotel, dat in de schaduw van populieren lag en waar het water diep genoeg was om te zwemmen. Zijn oom zag er altijd verwilderd en slordig uit. Hij ging op een platte steen aan de oever van de rivier zitten en praatte in voortratelende, maar half doordachte zinnen. Maar na de eerste literfles en de eerste duik begon hij op te knappen. Dan trok de mist even op, kwam er een helderheid over hem en dan was Vern weer zichzelf.

'Vertel eens wat je gisteren hebt gedaan.'

'Niks.'

'Niks?'

'Ik heb gewoon rondgelopen in de stad.'

'De hele dag?'

'Zal wel.'

'Wat heb je gezien?'

'Weet ik niet.'

'Heb je Jimmy de Bezem gezien?'

'Ja.'

‘Heeft-ie nog steeds een blauw oog?’

Al knikte.

‘Shit. Niet te geloven dat iemand zo’n ouwe gast een ram geeft omdat-ie de stoep staat te veggen. Maar zo zijn mensen.’ Vern keek Al aan en glimlachte. ‘Man, ik moet de hele dag borden wassen, terwijl jij geen baantje hebt en de hele zomer door de stad mag lopen en mensen kijken. Lekker leventje heb jij.’

Al knikte.

‘Waarom ben je dan zo stil?’

Al haalde zijn schouders op.

‘Problemen thuis?’

‘Ik weet niet.’

‘Wat heb je misdaan, te hard gehoest?’

‘Ze is nooit ergens tevreden over,’ fluisterde Al.

Vern nam een grote slok bier. ‘Nee, ik weet ’t.’

‘Waarom is dat?’

‘Nou, weet je wat ze zeggen over meiden die een braaf leventje gaan leiden?’

Al keek hem aan. ‘Wat zeggen ze dan?’

‘Dat ze al hun lol in het leven op de achterbank achterlaten. Ik bedoel, de enige vriendin die je moeder heeft is een non, en je weet hoe die zijn. Die dragen zwart-wit ondergoed en zijn de hele tijd op zoek naar mensen zoals jij en ik om ze de les te lezen. Zo is het... Shit, Al... Je ma... Nou ja... Iemand heeft haar haar lol in het leven een hele tijd geleden al afgepakt, en is ermee vandoor gegaan.’

Al dook de rivier in, zwom een tijdje rond, klom op een steen tegenover Vern en ging in de zon liggen. Inmiddels was Vern halverwege zijn tweede liter en de mist begon weer neer te dalen. Tegen de middag zou er een volgende

literfles worden gekocht en zou Vern met dubbele tong praten, zouden zijn zinnen een rommeltje worden en zijn logica weer ver te zoeken zijn. Tegen de avond was hij on-samenhangend en stomdronken.

Hij werd op zijn zevenentwintigste een keer bijna dood-geslagen in een zijsteegje van Virginia Street. Zijn portefeuille en kamersleutel werden gestolen, het gehoor in zijn rechteroor raakte beschadigd en zijn gezicht gehavend. Hij heeft er nooit meer hetzelfde uitgezien. Hij had nog altijd iets knaps, maar door die aframmeling was hij er ou-der uit gaan zien. Zijn jeugdigheid, de hoop dat hij zijn le-ven op een dag misschien op orde zou krijgen, begon te verdwijnen.

Twee jaar later ging om drie uur 's nachts de telefoon. Hij had nog nooit zo laat gerinkeld. Al's moeder zat nog geen vijf minuten aan de telefoon. Hij kon daarna haar voet-stappen in de keuken horen en hij rook dat er koffie werd gezet. Hij trok zijn kleren aan en ging naar boven. Zijn moeder zat in haar badjas een sigaret te roken. Huilend. Vern was in een steeg achter het El Cortez Hotel beroofd en doodgeslagen. Wie het ook gedaan had, had zijn portefeuille, zijn laarzen en zelfs zijn wollen jas meegenomen.

Nadat hij maanden aan 'The Night the Primadonna Club Burned Down' had gewerkt, was het een denkbeeldige ro-mance geworden tussen Vern en een serveerster die Gail heette, vernoemd naar de alcoholistische actrice Gail Rus-sell. In het liedje werkte ze in de Primadonna Club, en daar ontmoette ze Vern en werd ze verliefd op hem. Ze huur-den een huis en gingen samenwonen. Maar op een avond randde de clubeigenaar haar aan in de garderobe. Ze kwam

snikkend thuis, haar uniform gescheurd en haar ondergoed verdwenen.

Vern wachtte een maand, brak toen in bij de Primadonna Club, nam al het geld mee en liet de club tot de grond toe afbranden. Gail en hij vertrokken met de trein naar San Francisco en gingen in een suite in het Fairmont Hotel wonen. Ze werden nooit gepakt, raakten nooit blut, werden nooit ladderzat en bleven altijd verliefd. Al schreef en schrapte, zette de gitaar uiteindelijk schuin tegen de tafel en liet zich op zijn bed vallen. Jezus, wat miste hij Vern. Als er naast Maxine één iemand was over wiens verlies hij nooit heen was gekomen, dan was hij het.

Vern was Al's beste vriend geweest en naast Mel, later, zijn enige vaderfiguur. Het was een onberekenbare zuiplap, maar hij had Al nooit veroordeeld of bekritiseerd. Hij was altijd gewoon blij geweest om hem te zien. Zijn hele gezicht begon te stralen wanneer hij dat deed, alsof Al alleen maar zien het beste was dat hij had in zijn leven.

Buiten sneeuwde het nog steeds. Al stond op en ging naast de kachel staan. Hij trok zijn Pendleton-overhemd en zijn spijkerbroek uit en hing ze aan de spijkers in de muur naast zijn bed. De ringen werden teruggelegd op het schoeltje op de plank boven de gootsteen en hij trok een dikke monteursoverall, zijn laarzen en een canvas jas aan, zette een feloranje skimuts op en ging naar buiten.

De mijn lag in de High Desert van centraal Nevada, op zo'n negentienhonderdvijftig meter hoogte. Hij lag een kleine vijftig kilometer van de dichtstbijzijnde ranch en tachtig kilometer van het dichtstbijzijnde dorp, Tonopah. Op de veranda voor het kantoortje van de keurmeester gaf een verroeste Chevron-thermometer min twaalf aan. Al liep de treden van de veranda af, een al donker wordende dag in. Sneeuw lag als stof op de wanden en grindweg van de canyon, de wind waaide, en hij begon aan dezelfde wandeling die hij elke dag maakte: anderhalve kilometer naar de overblijfselen van het huis van de laatste mijnwerker en weer terug.

Begin 1900 hadden meer dan driehonderd mannen bij deze mijn gewoond en gewerkt. Ze hadden langs de wanden van de canyon provisorische huisjes gebouwd. In de loop van de decennia die volgden was de mijn vier keer geopend en weer gesloten, voordat hij in 1956 werd ontmanteld en verlaten.

Al passeerde de resten van drie verschillende bakstenen gebouwtjes en daarna de mijn zelf, waar een gele schoolbus uit de jaren zestig zonder motor verticaal in de mijnschacht was gedouwd. Aan de overkant van de canyon stonden de overblijfselen van nog een stuk of zes andere gebouwen. Daaronder, in een greppel, lag de uitgebrande

trailer waaruit zijn oudoom Mel en diens hond Curly waren ontsnapt in de nacht dat de propaangaskachel in de hens was gevlogen.

Het schemerde toen Al bij het laatste gebouw aankwam, een houten opslagschuur die was ingestort. Hij haalde een zakmes uit zijn jas en kerfde een streepje in een houten balk, naast meer dan achttienhonderd andere kerfjes. Hij maakte dezelfde wandeling al bijna vijf jaar. Elke dag dat hij niet te ziek of depressief was of het weer het hem niet verbood, wandelde hij.

De houtschuur naast het kantoortje van de keurmeester lag halfvol met blokken populieren- en vurenhout. Al liep drie keer heen en weer om de houtmand naast de kachel te vullen. Vervolgens droeg hij zijn reservewaterkan van zevenenhalve liter naar de bron, een kleine twintig meter achter het kantoortje. Onder een metalen overkapping stak hij de kruik in de dik een meter brede betonnen pijp die zijn oudoom daar had geïnstalleerd. Waarom die nooit helemaal bevroor wist Al niet, maar zelfs als het onder de min vijftien werd, raakte het bronwater maar door een dun laagje ijs bedekt.

Binnen deed hij zijn jas en overall uit, trok zijn joggingbroek aan, maakte de houtkachel weer aan en ging in de met ducttape gerepareerde vinyl leunstoel ernaast zitten. Hij werkte in een notitieboekje aan de tekst van een liedje dat hij 'Black Thoughts I Only See' noemde. Boven de titel had hij 'Mexicali', 'Hond', 'De jaren van instorten' en 'De muur' geschreven. De band waar hij destijds in had gezeten, de Gold 'n Silver Gang, was twee weken op tournee geweest toen ze bij casino Little Acorn net buiten Campo, Californië stopten, waar ze drie avonden zouden optreden.

De ochtend van de tweede dag besloot de band naar het grensplaatsje Mexicali te rijden. De bandleden, allemaal onder de dertig, wilden naar de rosse buurt. Al, die net zesenvijftig was geworden, had geen interesse en besloot als een toerist door de straten van Mexicali te wandelen.

Hij dronk overdag een paar biertjes, keek in winkels en zat een hele tijd op een binnenplaats. Hij lunchte in een restaurant aan de rand van de toeristische wijk. Dat was het moment dat hij aan de overkant van de straat een hond zag. Een herdermix met een bruine vacht met zwart en wit, één oor dat overeind stond en eentje dat hing. Hij keek hoe de hond in de schaduw van een wit gestuukt gebouw lag te hijgen in de middaghitte. Terwijl er auto's langsreden en mensen voorbijkwamen, staarde de hond naar Al en Al naar de hond. Maar zijn eten werd gebracht, hij at en algauw was hij de hond aan de overkant van de straat vergeten.

Pas uren later, toen hij richting het grenshek liep, op weg naar de band, zag hij hem weer. Inmiddels was hij een stuk of vijf, zes winkels in en weer uit gelopen, had hij in twee kroegen wat gedronken en tientallen straten doorkruist. Hij ging bij het zes meter hoge roestkleurige grenshek staan, knielde en nodigde de hond uit naar hem toe te komen. En de hond kwam. Hij had schurft en was mager, een van zijn ogen was wazig van de prut en hij had een dik, roze litteken op zijn snuit.

Al praatte tegen de hond en begon hem langs zijn hals te aaien. De hond likte aan zijn arm. De tijd stond stil. Het was alsof de hond en Al de enige levende wezens waren. De chaos en treurnis van de buitenwereld om hen heen verdween. Ze waren daar gewoon, samen. Maar een groep

Amerikaanse toeristen passeerde. Het trottoir was smal en een man met een looprek botste tegen Al op en een obese vrouw met een roze Disneyland-T-shirt, een witte broek en tennisschoenen aan streek langs het vuilnisbakke en slaakte een gil.

De hond rende weg.

Al besloot dat hij hem ging redden. Hij zou de hond mee naar huis nemen. Dus in plaats van op de afgesproken tijd de rest van de band te treffen bij het busje, draaide hij zich bij het grenshek om en liep Mexicali weer in. Twee uur lang zocht hij als een bezetene de straten, steegjes en binnenplaatsen af, maar hij zag die hond nergens meer. Hij was verdwenen. Toen hij weer bij het busje was, weigerden de jongens van de band met hem te praten. Er werd honderd dollar op zijn gage ingehouden en hij kreeg een proeftijd, en ze waren maar net op tijd terug voor het optreden van die avond.

Al legde zijn pen neer en las de songtekst.

BLACK THOUGHTS I ONLY SEE

*A man finds a dog in Mexicali, Mexico half dead and
starving
He sneaks it across the border hidden in his truck
For months he nurses it back from dying
But the dog has never trusted anyone and escapes the
first chance he sees
The man stays up all night worried and searching
The dog wants to go back to the man but gets lost in the
gullies*

*Three days on the run and he gets shot by some kids
hunting*

*He hides in the brush and cries for the man, the only
friend in his life he's ever seen*

*While the man puts up flyers in laundromats and stores
and always keeps searching*

Black thoughts are again haunting me

Black thoughts I only see

Black thoughts, a bottle, and memories of Maxine

Het schemerde al toen hij wakker werd. De dag zat erop. De leunstoel kraakte toen hij opstond en buiten bleef de wind gieren. Hij trok een blik Campbell's geconcentreerde kippensoep met noodles open, deed die in een steelpannetje, deed er water bij en warmde hem op het Coleman-gasstelletje op. Hij at, deed de kachel vol hout, stapte in bed en las bij het licht van de gaslamp in een *National Geographic*.

Om drie uur 's nachts werd hij wakker. Hij zette de radio aan en vond een Mexicaanse zender uit Las Vegas en hoorde Los Tigres Del Norte 'Contrabando y Traición' spelen. Het was een deuntje dat hij goed kende en bij het polkage-luid van de accordeon probeerde hij rustig adem te halen en in het verhaal van het liedje te verdwijnen: een *corrido* over een stel, een man en een vrouw, die drugs over de grens met de vs smokkelen. Ze rijden naar Los Angeles en verkopen de drugs, krijgen het geld en worden niet gepakt. Ze winnen. Maar de man zegt tegen de vrouw dat hij bij haar weggaat, dan hij een andere vriendin heeft in de States. Een vriendin die zijn ware liefde is. Voor de vrouw komt dat zo uit de lucht vallen en ze is er zo kapot van dat ze de man neerschiet, het geld pakt en de benen neemt.

Tegen de tijd dat het liedje was afgelopen, was Al klaarwakker en zijn gedachten werden overgenomen door de duisternis die hem in die tijd elke nacht plaagde, al zolang als hij zich kon herinneren. Hij had gehoord dat als je geen baan had, als je alleen was en thuis zat, hét zelfmoorduur twee uur 's middags was. Midden op de dag, uren voor de nacht en de verlichting van het slapen. Een tijd van hitte en uitputting 's zomers, en van lethargie en eenzaamheid in de winter. Maar voor Al was het zelfmoorduur altijd drie uur 's nachts geweest. De nachtgevangenis noemde hij dat.